

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

TILINPÄÄTÖS 1.1.–31.12.2024

Tuloslaskema ja tase liitetietoineen

Talousarvion toteutuminen

Toimintakertomus

Yhtymäkokous
Seutuhallitus
Kuntajohtajakokous

pp.kk.vvvv
26.03.2025
07.03.2025

Sisältö

SEUTUJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024.....	3
1 TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1 Olennaista kuntayhtymän toiminnasta.....	4
1.1.2 Hallinto	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 2024	6
1.1.4 Olennaista kuntayhtymän taloudesta.....	7
1.1.5 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	8
1.1.6 Henkilöstö.....	8
1.1.7 Ympäristöasiat.....	9
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	9
1.2 Sisäisen valvonnan selonteko	11
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	12
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
1.3.2 Toiminnan rahoitus	12
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	13
1.5. Kokonaistulot ja menot	13
1.6. Tuloksen käsittely	13
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	14
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	14
2.1.1 Lumoava arki.....	14
2.1.2 Fiksu kasvu	17
2.1.3 Maailmalle auki.....	19
2.1.4 Kansallinen MAL-verkosto.....	22
2.2 Käyttötalousosan toteutuminen*	25
2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen*.....	26
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	26
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	27
3.1 Tuloslaskelma	27
3.2 Rahoituslaskelma	28
3.3 Tase	28
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	29
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	29
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot	29
4.3 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	29
4.4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	30
4.5 Vakuuksia ja vastuita koskevat liitetiedot.....	31
4.6 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	31
4.7 Luettelot käytetyistä kirjanpitokirjoista	32
5 ALLEKIRJOITUKSET	33
6 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	34

SEUTUJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2024

Päättäneenä vuonna vietettiin kuntayhtymän 18-vuotistaivalta, arkisesti työn merkeissä. Vuoteen mahtui paljon perustyötä, tuloksia ja edelleen myös uudistumista. Kasvava, kiiteltä ja kilpailuissa menestyvä kaupunkiseutu innosti työhön metropolimme menestyksen jatkumiseksi.

MAL5-sopimusneuvottelut politisoituvat ja pitkittyvät. Jänteikäs työmme palkittiin kuitenkin rahoituksella, jolla rakentuu lisää raitiotietä ja lähijunaliikenteen tulevaisuutta. Positiivisia uutisia tarvittiinkin Suomen talouden käännettä odotellessa.

Kaupunkiseudun vilkas asuntotuotanto hidastui huolimatta vahvana jatkuneesta väestönkasvusta. Vuoden lopussa asukkaita oli 423406. Päättäjille valmisteltiin laaja asumisen tilannekuva ja pohdittiin kohtuuhintaisen asumisen tulevaisuutta. Ennakointityössä valmistui Väestö2040-hanke, joka visioi kenelle tulevaisuuden kaupunkiseutua suunnittelemme – yhä monimuotoisemmalle ja urbaanimmalle väestölle.

Rajaton seutu -teemassa puhallettiin yhteen hiileen Business Tampereen kanssa teollisten investointien edistämiseksi. Maankäytön ja teollisuuden kytkentä vahvistui. Liikenneteemassa vaikutettiin kansalliseen raidereformiin. Toivomme, että pitkäjänteinen työmme lähiliikenteen edistämisessä hyötyy Suomen raideliikenteen uudistuksesta.

Seudullinen ilmastotyö laajentui Kestävän siirtymän viitekehykseksi. Sen avulla kaupunkiseutu seuraa taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen kestävyyskehitystä. Liikkumattomuutta taklaava Seutulike-hanke nytkähti niin ikään liikkeelle toisen asteen ikäryhmästä. Myös kansainvälisyysmainen englanninkielisen opinpolun suunnittelu käynnistyi.

Matka täysi-ikäisyyteen summattiin Seutufoorumissa. Omistajakuntien kannustavien kommenttien nojalla yhteistyö jatkuu kohti 2-kymppisiä.

Välitän seututoimiston joukkueelta lämpimät kiitokset työmme tuesta omistajakunnille – seutuhallituksen, kuntajohtajien ja seudun työryhmien jäsenille vuonna 2024.

Seutujohtaja Päivi Nurminen

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Olennaista kuntayhtymän toiminnasta

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä huolehtii perussopimuksensa mukaan kuntayhteistyön yleisestä kehittämisestä kaupunkiseudulla. Käytännössä kuntayhtymä organisoii kuntien välistä yhteistyötä asiantuntija-, virkamiesjohto- ja luottamushenkilötasolla. Toiminnan painopisteet ovat maankäytön, asumisen, liikenteen, sivistyspalvelujen alueilla sekä kestävästä kehityksestä ja ennakointityössä.

Vehreä metropolimme –strategian toteuttaminen

Kattavan ja osallistavan prosessin myötä uudistettu seutustrategia hyväksyttiin keväällä 2022 jäsenkuntien valtuustoissa. Strategiaa on toteutettu pääviestien lumoava arki, fiksu kasvu ja maailmalle auki mukaisesti asetetuilla vuosittaisilla toiminnallisilla tavoitteilla. Seutustrategian toteuttamisesta käynnistettiin monipuolinen arviointityö, jonka tulokset käsitellään seutuhallituksessa maaliskuussa 2025. Alustavien tulosten mukaan toteuttamisessa on onnistuttu hyvin.

Rakennesuunnitelma 2040+

Jäsenkunnat hyväksyivät Rakennesuunnitelman 2040+ ”Vehreä metropolimme” valtuustoissaan joulukuussa 2023. Rakennesuunnitelman toteuttaminen eteni jäsenkuntien yhteistyössä. Rakennesuunnitelma on kuntien tahdon ilmaisu tulevasta kaupunkiseudun rakenteen kehittämisestä ja tavoitteellisesta tilasta vuoteen 2040.

MAL-sopimuskumppanuus (maankäyttö, asuminen ja liikenne)

Tampereen kaupunkiseudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2024–2027 allekirjoitettiin 13.12.2024 Helsingissä. Kaupunkiseudun kunnat hyväksyivät sopimuksen valtuustoissaan syys-lokakuussa ja Valtion sitoutuminen MAL-sopimukseen vahvistettiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä 28.11.2024.

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyö ja kasvun jatkuminen

Seutuyhteistyön kautta kaupunkiseudun kokonaiskasvu ja vetovoima ovat pysyneet vahvoina ja Tampereen kaupunkiseutu on vakiinnuttanut kiistattoman asemansa Suomen toisena metropolina. Väestökasvun virrat

vaihtelevat mutta määrällisesti kaupunkiseudun kasvu on pysynyt rakennesuunnitelman 2040+ tavoitteellisella tasolla. Vuoden 2024 ennakkotietojen mukaan seudun väestö on kasvanut 6 777 asukkaalla.

MAL-verkosto

Maankäytön, asumisen ja liikenteen kansallinen teemaverkosto, MAL-verkosto, jatkoi toimintaansa vakiintuneen mallin mukaisesti. Työllä tuetaan jäsenyhteisöjen MAL-työn integraatiota ja ilmiöpohjaista suunnittelua. Verkostossa oli jäsenenä vuonna 2024 yhteensä 18 jäsenkaupunkia tai -seutua, YM, TEM, VM, LVM, Traficom, Väylä, ARA, Kuntaliitto, sekä yhteistyökumppaneina Aalto-yliopisto, Tampereen yliopisto ja SYKE. Kuntayhtymä on verkoston vastuuorganisaatio.

1.1.2 Hallinto

Seutuhallitus 1.8.2023–31.7.2025

jäsen

Kalervo Kummola, pj, Tampere, KOK
Raimo Kouhia, 1. vpj., Kangasala, SDP
Toni Kolehmainen, 2 vpj., Ylöjärvi, PS
Matti Helimo, Tampere, VIHR (–17.2.2025)
Jaakko Mustakallio, Tampere, VIHR
(18.2.2025–)
Inna Rokosa, Tampere, SDP
Anne-Mari Jussila, Tampere, KOK
(–19.6.2024)
Aila Dünder-Järvinen, Tampere, KOK
(20.6.2024–)
Anne Nyman, Nokia, VAS
Kristiina Pispala, Vesilahti, KOK
Aarne Raevaara, Tampere, PS
Sirpa Repo, Pirkkala, VIHR
Pekka Salmi, Tampere, SDP (–10.6.2024)
Ilkka Porttikivi, Tampere, SDP (20.6.2024–)
Jussi Viljanen, Orivesi, KOK
Pauliina Österberg, Lempäälä, KESK

varajäsen

Elina Järvenpää, Tampere, KOK
Mari Orell, Kangasala, VIHR
Aki Leppänen, Ylöjärvi, VAS
Vilma Järvisalo, Tampere, VIHR

Anne Liimola, Tampere, SDP
Jouni Markkanen, Tampere, KOK

Jari Tuominen, Nokia, KOK
Tanja Salo, Vesilahti, PS
Lassi Kaleva, Tampere, PS
Katri Virkkunen, Pirkkala KOK
Ilkka Porttikivi, Tampere, SDP
Antti Hiitti, Tampere, SDP
Matti Koppanen, Orivesi, KESK
Maria Päivänen, Lempäälä, SDP

Seutuhallituksen kokousten esittelijänä oli seutujohtaja Päivi Nurminen. Sihteerinä toimi seutusihteeri Juhani Pohjonen. Kuntajohtajakokouksen edustajana seutuhallituksen kokouksiin osallistui puheenjohtaja, konsernijohtaja Juha Yli-Rajala. Seutuassistentti Minna Lehrbäck osallistui kokouksiin tiedottajana.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 2024

Suomen talous alkoi vuonna 2024 kääntymään hienoiseen kasvuun ja inflaatio hidastui, mutta epävarmuus maailmantalouden näkymistä varjosti kehitystä. Joulukuussa 2024 julkaistun valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan bruttokansantuote jää vuositasolla 0,3 prosenttia edellisvuotta pienemmäksi. Eniten bruttokansantuotetta heikensi rakentamisen merkittävä vähentyminen sekä yksityisen kulutuksen väheneminen. Euroalueen vaimea talouskasvu on hidastanut Suomen

viennin kasvua tavaraviennin osalta. Pirkanmaan ja kaupunkiseudun talous on vientivetoista ja täten suhdanneherkkää.

Viime vuosien heikko talouden suhdanne on heijastunut julkiseen talouteen monin tavoin, ja kuntatalouden osalta tilanne heikkeni edelleen vuonna 2024. Kuntahallinnon alijäämä suhteessa BKT:hen oli vuonna 2024 n. 1,2 miljardia euroa, ja alijäämän odotetaan kasvavan vuosina 2025–2027 muun muassa kulutusmenojen ja investointien kasvun sekä valtionosuuksiin tehtävien leikkausten myötä. Kuntahallinnon velkasuhde tulee kasvamaan, ja kasvava menojen ja tulojen epätasapaino tulee lisäämään sopeutustoimien tarvetta kuntahallinnossa.

Työmarkkinoilla käännettä parempaan ei tapahtunut vielä vuonna 2024. Työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilaston mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2024 valtakunnallisesti 12,0 prosenttia eli 0,8 prosenttiyksikkö edellisvuotta enemmän. Tampereen kaupunkiseudulla työttömien osuus työvoimasta kasvoi prosenttiyksikön edellisvuodesta ollen joulukuussa 12,3 prosenttia. Nuorisotyöttömyys kasvoi Tampereen kaupunkiseudulla 2,35 prosenttiyksikköä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden ja oli joulukuussa 15,96 prosenttia. Työmarkkinoiden odotetaan kääntyvän parempaan vuosina 2025–2027 talouden vahvistuessa.

Suurten kaupunkiseutujen välisessä vertailussa väestönkasvu oli kaikkein voimakkainta Tampereen kaupunkiseudulla (1,63 %). Väestö kasvoi kaikkiaan 6 777 asukkaalla, joista Tampereen osuus oli 5 308 asukasta ja kehyskuntien 1 469 asukasta. Väestönkasvu oli positiivista kaikissa seudun kunnissa. Kaupunkiseudun väestönkasvusta suurin osa tulee maan sisäisestä muuttoliikkeestä, mutta nettomaahanmuutto on myös keskeinen väestönkasvun osatekijä. Vuoden 2024 lopussa kaupunkiseudulla oli 423 406 asukasta, joista Tampereella 260 358 (61,5 %) ja kehyskunnissa 161 587.

1.1.4 Olennaista kuntayhtymän taloudesta

Seutuyksikön kautta organisoitavan seutuyhteistyö toteutui vakiintuneen laajuisena n. 1,3 M€, joka merkitsee n. 3 euroa/kaupunkiseudun asukas.

Kuntien maksuosuudet toteutuivat kuntien ohjauksen mukaisina.

Kuntien maksuosuuksien kehitys 2022–2024

	TP 2022	TP 2023	Muutos % 2022–2023	TP 2024	Muutos % 2023–2024
Yhteensä	1 135 100	1 175 100	3,5	1 319 900	12,3
Kangasala	91 861	95 110	3,5	106 274	11,7
Lempäälä	67 948	70 450	3,7	79 257	12,5
Nokia	98 312	101 700	3,4	113 971	12,1
Orivesi	25 687	26 180	1,9	28 810	10,0
Pirkkala	56 470	58 910	4,3	65 795	11,7
Tampere	687 262	712 030	3,6	802 915	12,8
Vesilahti	12 453	12 960	4,1	14 513	12,0
Ylöjärvi	95 107	97 770	2,8	108 364	10,8

1.1.5 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Vehreä metropolimme –seutustrategiaa on toteutettu strategiasta johdettujen talousarviotavoitteiden mukaisesti. Rakennesuunnitelma 2040+ hyväksyttiin jäsenkuntien valtuustoissa joulukuussa 2023. MAL-sopimusta valmisteltiin vuoden 2024 aikana ja uusi sopimus vuosille 2024–2027 allekirjoitettiin 13.12.2024. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyi uusi henkilöresurssi asumisen ja asuntopolitiikan teemaan. Resurssilisäys on merkittävä panostus seutuyhteistyöhön.

Taloudellisesti vuosi 2024 sujui tasapainoisesti talousarvion ja seutuhallituksen päätösten mukaisesti. Tilinpäätös näyttää 55 060,18 euron ylijäämää.

1.1.6 Henkilöstö

Kuntayhtymällä oli vuoden vaihteessa palkattuna yhteensä 11 henkilöä, joista 2 oli kansallisen MAL-verkoston henkilöstöä. Vakinaisessa virka- tai työsuhteessa oli 9 henkilöä ja 2 toimea oli täytetty määräaikaisena.

Kuntayhtymän henkilöstö kokoontuu viikoittain yhteiseen palaveriin, jossa käsitellään ajankohtaisia työ- ja henkilöstöasioita. Jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen kehityskeskustelu, jossa voi tuoda mahdollisia työhön liittyviä näkemyksiä ja kehittämisteemoja esille. Lisäksi johto on aina henkilöstön käytettävissä erilaisten asioiden ja tilanteiden ratkaisemiseksi.

Henkilöstölle maksutta tarjottava työterveyshuolto sisältää työterveyslääkäri johtoiset palvelut. Kuntayhtymä tarjoaa henkilöstölle Smartumin liikunta- ja kulttuuriedun. Ateriatuki ja työsuhdematkalippu ovat käytössä. Lisäksi henkilöstöllä on työsuhdetopolukypöryäedun käyttömahdollisuus ja mahdollisuus käyttää 1 tunti viikossa liikuntaan/virkistykseen työajalla.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin KivaQ W-kyselyllä. Työhyvinvointi on KivaQ W-indeksillä kuvattuna hyvä 8,02 (asteikko 1–10). Vastaavalla toimialalla se on keskimäärin 7,6.

1.1.7 Ympäristöasiat

Kuntayhtymän omalla välittömällä toiminnalla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Kuntayhtymän asiantuntijatyönä valmistelevilla suunnitelmissa on vaikutusta tulevaisuuden ympäristön kehitykseen. Ympäristötekijöiden ja kestäväen kehityksen merkitys on huomioitu kaikessa kuntayhtymän toteuttamassa yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavassa suunnittelussa. Tavoitteena on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kaupunkiseutu.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Seutustrategian, rakennesuunnitelma2040+ ja MAL-sopimuksen toteuttamisen myötä seutuyksikön toiminta jatkuu pääosiltaan vakiintuneen muotoisena ja laajuisena. Uusi seutuhallituskausi alkaa 1.8.2025, jonka myötä myös seutustrategian päivitys tulee ajankohtaiseksi. Seutuyhteistyöllä on vahva omistajien tuki tuleville vuosille.

MAL-verkoston toiminta jatkuu perustoiminnan osalta vakiintuneella tasolla. Hankkeisiin hakeudutaan aktiivisesti ja osallistutaan myös kumppanuuksien kautta.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuntayhtymällä ei ole korko-, valuutta eikä luottoriskejä. Kuntayhtymällä ei myöskään ole likviditeettiriskiä vaan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi on

voitu osoittaa, jäsenkuntien suostumuksella, riittävät kassavarat huomioiden kuntayhtymän toiminnan vakiintunut taso.

Kuntayhtymällä ei ole tavanomaisen konsulttitoiminnan tai arkipäiväisen oman toiminnan mukaisista sopimuksista poikkeavia sitoumuksia, joissa voisi olla merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä.

Konsulttisopimukset perustuvat talousarvioon sekä seutuhallituksen tai seutujohtajan päätöksiin.

Vahinkoriskien varalta kuntayhtymällä on yritysvarakuutus.

Kuntayhtymän välittömään toimintaan ei liity ympäristöriskejä.

Käytännössä seutuyhteistyötä valmistellaan kuntien johtavista viranhaltijoista koostuvissa asiantuntijatyöryhmissä ja työskentely on kehittämishankkeita. Kullakin työryhmällä on asioiden valmistelua ja työryhmien välistä tiedonkulkua edistävä asiantuntijasihteeri. Työ on kehittämiseen liittyvää asiantuntijatyötä. Työryhmille on hyväksytty työjärjestys.

Projektit vaihtelevat ajallisesti muutaman kuukauden kestoista yli vuodenkin mittaisiin. Projekteihin osallistuu kuntayhtymän omien asiantuntijoiden lisäksi kuntien johtavia viranhaltijoita ja usein myös ulkopuolisia konsultteja. Projekteihin liittyviin toiminnallisiin riskeihin kuntayhtymä on varautunut laatimalla projektinhallintaohjeet, jotka seutujohtaja on vahvistanut. Talousarviotavoitteiden toteutumiseen liittyviä riskejä on arvioitu tavoitekohtaisissa projektisuunnitelmissa.

Kokonaisuudessaan voidaan arvioida, että seutuyhteistyö on hyvin matalan riskin toimintaa. Parhaillaan valmistelussa on kuntayhtymän perussopimuksen muutos, jonka tavoitteena on vahvistaa seutuhallituksen asemaa. Muutoksen keskeinen sisältö kuntayhtymän seutuhallituksen jäsenten valinta asemavaltuutukseen pohjautuen. Muutosehdotuksen perussopimukseen hyväksyvät jäsenkuntien valtuustot ja se astuisi voimaan uuden seutuhallituksen aloittaessa toimintansa 1.8.2025.

1.2 Sisäisen valvonnan selonteko

Kuntalain mukaisesti yhtymäkokous hyväksyi 26.6.2014 kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat osana kuntayhtymän normaalia johtamis- ja seurantajärjestelmää.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa seutuhallitus. Seutuhallitus on omalta osaltaan valmisteellut ja hyväksynyt sisäisen valvonnan periaatteet. Lisäksi seutuhallitus on tehnyt päätökset kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeuksista, pankkitilin käyttöoikeuksista, myöntänyt luottokorttien käyttöoikeudet, päättänyt kuntayhtymän tilaus- ja hankintavaltuudet sekä päättänyt kirjanpidon ja palkanlaskennan tositteiden ja kirjausten hyväksymiskäytännön sekä nimennyt johtavassa asemassa olevat tilivelvolliset henkilöt. Hallintosäännöllä ja seutuhallituksen päätöksillä varmistetaan, että kunkin tilivelvollisen henkilön asema, tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on tiedostettu jokaisessa tilanteessa.

Käytännössä sisäisestä valvonnasta ovat vuonna 2024 vastanneet seutujohtaja ja seutusihteeri, jotka osallistuivat tilivelvollisina kaikkien kuntayhtymän toimintaa ja varainkäyttöä koskevien päätösten valmisteluun ja täytäntöönpanoon.

Konkreettisesti sisäinen valvonta toteutuu päätösvalmistelussa ja päätösten täytäntöönpanossa sekä kuntayhtymän sähköisissä talousprosesseissa. Tilivelvollisina asioiden valmistelijoina ja täytäntöön panijoina seutujohtaja ja seutusihteeri ovat vastanneet, että kuntayhtymän toiminta ja varainkäyttö vastaavat säädöksiä, on tehokasta ja taloudellista sekä noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Taloushallinnon päivittäispalveluista on palvelusopimus Monetra Oy:n kanssa. Palvelusopimus kattaa sähköisen ostolaskujen kierrätyksen, kirjanpidon, palkanlaskennan, viranomaistilitykset, laskutuksen ja maksuliikenteen. Taloushallinnon palveluista on palvelun toteuttajan kanssa käyty läpi palveluprosessit, niiden kuvaukset ja laadun varmistus. Vuosittain pidetään asiakasneuvottelu ajankohtaisista asioista taloushallinnon palvelukeskuksen vastaavien henkilöiden kanssa. Prosesseissa on kiinnitetty huomioita, että työvaiheet on riittävällä tavalla eriytetty toisistaan.

Sisäisessä valvonnassa ei ole tullut ilmi huomautettavaa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024	2023
Toimintatuotot	1 656 203,21	1 641 037,27
Toimintakulut	-1 600 742,37	-1 679 904,25
Toimintakate	55 460,84	-38 866,98
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	55,05	12,65
Korkokulut	-455,71	-290,27
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Vuosikate	55 060,18	-39 144,60
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	55 060,18	-39 144,60
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	55 060,18	-39 144,60
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	103,5 %	97,7 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	55 060,18	-39 144,60
Investointien rahavirta	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	55 060,18	-39 144,60
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-111 466,36	221 739,00
Rahoituksen rahavirta	-56 406,18	182 594,40
Rahavarojen muutos		182 594,40
Rahavarat 31.12.	684 032,01	740 438,19
Rahavarat 1.1.	740 438,19	557 843,79
Tunnusluvut		
Kassan riittävyys, pv	156	161

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2024	2023	Vastattavaa	2024	2023
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Osakkeet ja osuudet	21,00	21,00	Peruspääoma	162 478,00	162 478,00
			Ed. tilik. ylijäämä	422 771,58	461 916,18
			Tilik. alijäämä	55 060,18	-39 144,60
Vaihtuvat vastaavat			Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset					
Muut saamiset	11 649,92	11 649,92	Lyhytaikainen		
lyhytaikaiset			Saadut ennakot	45 800,00	118 700,00
myyntisaamiset	34 480,83	26 188,28	Ostovelat	65 960,73	79 646,74
muut saamiset	33 044,15	52 335,09	Muut velat	18 307,55	24 380,37
siirtosaamiset	196 223,83	158 600,00	Siirtovelat	189 073,70	181 255,79
Rahat ja	684 032,01	740 438,19			
pankkisaamiset					
Vastaavaa yht.	959 451,74	989 232,48	Vastattavaa yht.	959 451,74	989 232,48
Tunnusluvut		2024		2023	
Omavaraisuusaste %		70,8 %		67,2 %	
<u>100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)</u>					
(Koko pääoma - Saadut ennakot)					
Suhteellinen velkaantuneisuus %		16,5 %		17,4 %	
<u>100 x (Vieras pääoma - Saadut ennakot)</u>					
Käyttötulot					
Kertynyt ylijäämä (-alijäämä)		477 831,76		422 771,58	

1.5. Kokonaistulot ja menot

TULOT		MENOT	
Toimintatuotot	1 656 203,21	Toimintakulut	1 600 742,37
Korkotuotot	0	Korkokulut	0
Muut rahoitustuotot	55,05	Muut rahoituskulut	455,71
Investoinnit	0	Investoinnit	0
Rahoitustoiminta	0	Rahoitustoiminta	0
Kokonaistulot	1 656 258,26	Kokonaismenot	1 601 198,08

1.6. Tuloksen käsittely

Seutuhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 55 060,18 euroa siirretään oman pääoman tilikauden ylijäämä/alijäämätilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Jäsenkunnat hyväksyivät alkusyksystä 2022 Vihreä metropolimme -strategian ja sen toteutusohjelman, jotka ohjasivat talousarvion toiminnallisten tavoitteiden asettamista vuodelle 2024. Tavoitteissa on huomioitu myös rakennesuunnitelman 2040 ja MAL- sopimuksen toteuttaminen. Toiminnalliset tavoitteet esitetään seutustrategian pääviestien mukaisesti. Lisäksi kuvataan seutuyhteistyön yleinen kehittäminen ja kansallisen MAL-verkoston painopisteet 2024.

2.1.1 Lumoava arki

Seutustrategia: Kaupunkiseudulla voi asua eurooppalaisittain urbaanisti tai maaseudun kylissä. Naapurustomme ovat turvallisia ja viihtyisiä. Aukkoille on tarjolla älykkäitä liikkumismahdollisuuksia ja elämyksiä vapaa-aikaan. Luonnon sinivihreys ihastuttaa arkeamme. Kuntien palvelut on viritetty tuottamaan asukkaille hyvinvointia ja elämänlaatua. Asukasosallisuus ja yhteenkuuluvuus vahvistavat ilmapiiriä. Kaupunkiseutu on kaikille läheinen.

1. Seudullisen sini-viherstrategian laadinta

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut osittain

Seutuhallitus kävi kokouksessaan 19.6.2024 sini-viherstrategian laadinnan valmistelusta lähetekeskustelun. Työn käynnistämiseen on liittynyt EAKR-rahoituksen hakeminen, jonka osalta saatiin keväällä 2024 kielteinen rahoituspäätös. Uusi rahoitushaku on käynnissä. Hanketta on valmisteltu seutuyksikössä syksyllä 2024 muuttuneet aikataulut huomioiden, mutta varsinainen strategian laadintatyön käynnistäminen on siirtynyt vuodelle 2025.

2. Pyöräliikenteen seudullisten pääreittien kehittäminen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Vuonna 2024 toteutettiin valtion liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen tuella tehtävää ”liikkumisen ohjaus pyöräliikenteen pääverkon kehittämisessä” -selvitystä. Seutuhallitus hyväksyi kokouksessaan 18.12.2024 loppuraportin ”Käyttäjälähtöisyys pyöräliikenteen pääreittien toteutuksessa”. Loppuraporttiin on koottu ohjeet onnistuneeseen vuorovaikutukseen ja sujuvaan liikkumiseen työmailla, kun seudullista

pyöräliikenteen pääverkkoa kehitetään. Ohjetta voi soveltaa myös muissa vastaavissa tapauksissa millä tahansa pyöräliikenteen verkoston osalla.

Lisäksi seutuhallitus hyväksyi osaltaan kokouksessaan 18.12.2024 ns. pienet MAL-sopimus 2024–2027 hankkeet jalankulku- ja pyöräilyväylien osalta.

3. Koulusegregaatiota ehkäisevien toimenpiteiden käynnistäminen ja seuranta.

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön rahoittamassa TAKE-hankkeessa (Tampereen kaupunkiseudun alueellisen eriytymisen ja koulusegregaation ehkäisy) rakennettiin seudullinen opinpolkuindeksi, jolla voidaan seurata kaupunkiseudun alueellista eriytymistä ja koulusegregaatiota. Opinpolkuindeksi on päivitetty vuoden 2024 tiedoilla ja opetuspalvelujen ryhmä käsitteli uusia tietoja kokouksessaan marraskuussa 2024.

TAKE-hankkeen loppuraportissa esitellyt toimenpiteet on otettu osaksi vuonna 2024 tehtyjä sivistystoimialan palvelujen kehittämisen tiekarttoja, jotka seutuhallitus käsitteli kokouksessaan 29.1.2025. Toimenpiteet ovat käynnistyneet osana tiekarttatyötä. Lisäksi TAKE-hanketta jatkavassa Paras kasvupaikka lapsille-hankkeessa on toteutettu selvitys päiväkotien ja alakoulujen tilojen käytöstä. Sivistyspalvelutyöryhmä hyväksyi selvityksen tulokset kokouksessaan joulukuussa.

4. Opiskeluhuollon yhteistyön kehittäminen seudun kuntien ja hyvinvointialueen välillä

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut osittain

Opiskeluhuollon yhdyspintojen rakenteet ja ryhmät saatiin luotua vuoden 2024 aikana, ja kaikissa tavoitteissa parannettiin tuloksia vuoteen 2023 verrattuna. Opiskeluhuollon yhteistyön toimintatapa on vuoden aikana tarkentunut enemmän kuntien ja Pirhan väliseksi. Kaupunkiseudun roolina on seurata yhteistyön toteuttamista.

Sivistyspalvelutyöryhmä on seurannut yhteistyön toteuttamista kokouksissaan 13.6.2024 sekä 12.12.2024 ja seutuhallitus kokouksessaan 29.1.2025.

5. Lukiokoulutuksen seudullisen tilannekuvan ja lukiokoulutuksen laatukriteerien laadinta.

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Seudullinen lukioselvitys valmistui tilannekuvan pohjaksi, ja raportti hyväksyttiin sivistyspalvelutyöryhmän kokouksessa 29.8.2024. Seudullisen ja monivaiheisen työn tuloksena valmistui lukiokoulutuksen seudulliset laatukriteerit, jotka tukevat lukiokoulutuksen seudullisen tiekartan tavoitteita ja päivittämistä sekä lukioselvityksestä 2024 nousevia teemoja. Seudulliset lukion laatukriteerit hyväksyttiin sivistyspalvelutyöryhmän kokouksessa 26.9.2024 ja seutuhallitus merkitsi ne tiedoksi 27.11.2024.

Seudullinen toimeenpanosuunnitelma molempien edellä mainittujen osalta tapahtuu lukiokoulutuksen tiekartan valmistelun yhteydessä kevään 2025 aikana. Lisäksi seudullisten lukion laatukriteerien toimeenpanoon on ositettu kunnista rahoitusta yhteisen koordinaattorin työpanokseen (40 %) vuodelle 2025.

6. Asukasosallisuutta tukevan seutupaneelin jatkokehittäminen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut osittain

Tavoite on toteutunut asukasvuorovaikutustoimenpiteiden kehittämisen osalta. Seutupaneelin kautta asukkaita on kutsuttu osallistumaan mm. Väestö2040-hankkeen tulevaisuuskyselyyn, pienryhmäkeskusteluihin ja tulevaisuustyöpajoihin, seudun keskusta-barometrikyselyyn sekä kyselyyn pyöräliikenteen seudullisista pääreiteistä. Edellä mainittuihin aktiviteetteihin on osallistunut yhteensä noin 4000 ihmistä. Lisäksi yhteistyössä Pirhan kanssa seutupanelisteja on haastateltu osallistumis- ja vaikuttamistavoista. Lisäksi Pirhan kanssa on käyty säännöllisiä keskusteluja asukasosallisuuden edistämisestä yhteistyössä.

Seutupaneelille on vuoden 2024 aikana lähetetty 8 uutiskirjettä. Niissä on esimerkiksi kutsuttu asukkaita mukaan tulevaisuuskeskusteluihin ja vastaamaan seudun tulevaisuutta sekä pyöräliikennettä koskeviin kyselyihin. Seutupaneeliin kuului 14.1.2025 yhteensä 1794 seudun asukasta.

Tavoite ei ole toteutunut kehitysrahoitushaun osalta vielä vuonna 2024. Seutupaneeli toimintamallin jatkokehittämiseksi tunnistettiin joulukuussa EU CERV/CIV rahoitusinstrumentti, jonka haku aukesi alkuvuodesta 2025.

2.1.2 Fiksu kasvu

Seutustrategia: Toimimme ekologisesti kestävästi ja kuntarajattomasti. Kasvun selkärankana on eheä ja vahva yhdyskuntarakenne. Seudullinen elinkeinopolitiikka vauhdittaa yritystoiminnan kestävää siirtymää ja panostaa valittuihin kärkisiin. Kaupunkiseudun työpaikat lisääntyvät, koulutus ja osaaminen kohtaa työpaikkojen tarpeet. Yritysten sijoittumisessa ei katsota kuntarajoja.

1. Asumista ja asuntotuotantoa koskevan tietopohjan vahvistaminen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Vuoden 2024 talousarvioon sisältyi uusi henkilöresurssi asumisen ja asuntopolitiikan teemaan ja seudun asuntopäällikkö aloitti toimessaan 1.3.2024. Asumisen työryhmä "Asta" aloitti toimintansa maankäytön ja asumisen työryhmä Maston alatyöryhmänä toukokuussa 2024. Astan tehtävänä on seudullisen asuntopolitiikan haltuunotto. Asumista koskevaa tietopohjaa vahvistettiin syksyn 2024 aikana laaditulla asumisen tilannekuvalla, jonka tarkoituksena oli tuoda näkyviin seudullisen asuntopolitiikan nykytila ja löytää painopistealueet Astan toiminnalle. Seutuhallitus käsitteli kokouksessaan 18.12.2024 asumisen laajan tilannekuvan Tampereen kaupunkiseudulla.

Asumista ja asuntotuotantoa koskevan tietopohjan vahvistamista jatketaan edelleen vuonna 2025 yhdessä paikkatietoryhmän kanssa kehitettävällä seudullisella asumisen ja rakentamisen tietoikkunalla, jonne kootaan asumista ja rakentamista koskeva tieto Power BI -näköymään.

2. Valmistautuminen lähijunaliikenteen kilpailutukseen ja seisakeverkon kehittämiseen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Tampereen kaupunkiseudun edustajat ovat olleet kutsuttuina osallistumaan valtiolla käynnissä olevaan henkilöjunaliikenteen palvelujen uudistamiseen tähtäävään prosessiin (ns. raidereformi). Raidereformi kytkeytyy EU-asetukseen junaliikenteen kilpailuttamisesta. Tampereen kaupunkiseudun lähtökohdat osallistua prosessiin ja sen myötä ensivaiheessa käynnistettävään kilpailutukseen ovat hyvät. Osallistumalla kilpailutukseen ts. junaliikenteen hankintaan seudulla on edellytykset määrittää hankittavaa palvelutasoa. Toisaalta on oleellista tunnistaa, että jatkossa seudulta edellytetään myös osallistumista kustannuksiin.

Seudun tavoitteena MAL-sopimukselle on ollut edistää seisakeverkon kehittämistä, mikä edellyttää esi- ja ratasuunnittelua sekä investointien rahoitusta. MAL-sopimuksessa on kirjattu suunnittelun edistäminen kaikkien ratasuuntien seisakkeilla sekä varauduttu valtion rahoituksella toteutuksen käynnistämiseen. Toteutuksen käynnistäminen edellyttää sitä, että em. raidereformiprosessi on muodostanut selkeyden junapalvelujen toteutumisesta.

Lähtökohdat seudun osallistumiselle raidereformiin sekä MAL-sopimusneuvotteluihin on muodostettu vuosien 2022–2023 aikana toteutetuilla seudullisilla selvityksillä liittyen lähijunaliikenteen tavoitetilaan, ratakapasiteettiin sekä tavoiteltujen seisakkeiden nykytilaan.

Seutuhallitus käsitteli raidereformihanketta 24.1.2024 ja antoi liikennejärjestelmätyöryhmälle tehtäväksi seurata uudistuksen etenemistä ja valmistella kaupunkiseudun kannanottoja uudistusta koskien. Kokouksessaan 28.8.2024 seutuhallitus käsitteli raidereformin tilannekatsausta ja ohjeisti jatkovalmistelua. Raidereformiin valmistautuminen jatkuu kaupunkiseudulla vuonna 2025.

3. Kestävä siirtymä -ohjelman toteutuksen käynnistäminen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Seudullisen ilmasto- ja kestävyystyön uudistamisen ensimmäinen vaihe valmistui keväällä 2024, kun kestävän siirtymän viitekehys hyväksyttiin seutuhallituksessa 6.3.2024. Viitekehys sisältää viisi periaatetta, jotka auttavat johtamaan olennaisia ilmasto- ja kestävyysteemoja ja tukevat työtämme kohti ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää vehreää metropolia. Viitekehukseen tarkoituksena on suunnata työtä kestävän kehityksen kannalta merkittäviin ja oleellisiksi tunnistettuihin asioihin. Viitekehys toimii myös arviointikehikkona erilaisten suunnitelmien vaikutusten arvioinnille. Sen avulla voidaan kysyä, miten laadittu suunnitelma huomioi viisi periaatetta ja edistääkö vai jarruttaako suunnitelma kestävää siirtymää.

Kestävän siirtymän viitekehykseen sisältyy avainindikaattoreita ja mittareita, joita seurataan ja raportoidaan kaupunkiseudulla. Nämä ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyyskeskeiset indikaattorit on vahvistettu kaupunkiseudun työryhmissä vuoden 2024 lopulla. Kestävän siirtymän tilannekuva koostetaan ensimmäiseksi raportiksi syksyllä 2025 ja

tilannekuva on siten hyödynnettävissä myös seutustrategian sekä kuntien omien strategioiden valmistelussa.

4. Seudullisten yhteistyökäytäntöjen vahvistaminen yritysalueiden kehittämisessä

Raportointi 31.12.2023, tavoite on toteutunut kokonaan

Yhteistyökäytäntöjä seudullisesti merkittävillä yritysalueilla on valmisteltu maankäytön ja asumisen työryhmän, liikennejärjestelmätyöryhmän kuntajäsenten ja kuntien elinkeinojohtajien yhteisessä työpajassa maaliskuussa 2024. Työpajassa hahmoteltiin mallia yritysalueiden kehittämiseen ja todettiin säännöllisen vuoropuhelun jatkamisen välttämättömyys. Seutuhallitus kävi keskustelua seudullisesti merkittävien työpaikka-alueiden kehittämisestä kokouksessaan 29.5.2024.

Valmistelua jatkettiin Mastossa ja kuntajohtaja-kokouksessa kesällä 2024. Valmistelun paino on siirtynyt sovitusti kuntiin, mutta seutuyhteistyölle käsikirjoitetaan pysyvä rooli seudun elinkeinoelämää ja alueita käsittelevien tilannekuvien muodossa sekä kehityksen seurannassa.

Työtä tukee kestävän siirtymän työryhmän johdolla elokuussa valmistunut vihreän siirtymän ja energiamurroksen tilannekuva, joka esiteltiin seutuhallitukselle 29.1.2025. Lisätukea yritysalueiden kehitykseen kunnat saavat seutuyksikössä syksyllä 2024 käynnistyneestä teollisuustonttivarantoaineiston tarkentamisesta sekä vuoden 2025 alussa käynnistyneestä energian tilannekuvan laadinnasta.

2.1.3 Maailmalle auki

Seutustrategia: Teemme kaupunkiseutua maailmalla tunnetuksi ja parannamme yhteyksiä. Tänne on helppo saapua. Tuemme monikulttuurisuutta ja -kielisyyttä sekä arjen kansainvälis-tymistä. Tänne on mukava juurtua. Seudun työmarkkinat ja koulutusympäristöt houkuttelevat kansainvälisiä osaajia ja oppijoita. Täällä on hyvä kehittyä.

1. Englanninkielisen kasvatus- ja koulutuspolun rakentamisen käynnistäminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Sivistyspalvelutyöryhmä (SIPA) delegoi tavoitteeseen liittyvän konkreettisen toiminnan käynnistämisen varhaiskasvatukseen, opetuksen sekä lukiokoulutuksen alatyöryhmilleen keväällä 2024.

Sivistyspalvelutyöryhmä käsitteli teemaa yhdessä varhaiskasvatukseen, opetuksen sekä lukiokoulutuksen alatyöryhmien kanssa syksyn 2024 aikana. Keskusteluissa todettiin, että suomen kielen oppiminen on tärkeää kaikille Suomeen pidemmäksi ajaksi jääville lapsille ja nuorille.

Seutuhallitus käsitteli 27.11.2024 englanninkielisen kasvun ja oppimisen polun rakentamisen tilannekatsausta ja päätti, että sivistyspalvelujen työryhmä käynnistää tilannekuvan laadinnan englanninkielisestä varhaiskasvatukseen ja opetuksen palvelutarpeesta, palvelutarjonnasta ja mahdollisista kohderyhmistä.

Sivistyspalvelutyöryhmä jatkaa englanninkielisen kasvun ja oppimisen polun rakentamista vuonna 2025 selvittämällä aluksi englanninkielisten palvelujen tarvitsijoiden joukkoa, tarjolla olevia palveluja sekä mahdollista tarvetta kunnallisesti järjestetyille englanninkieliselle palvelulle Tampereen kaupunkiseudulla.

2. Ennakointitiedon tuottaminen seutuyhteistyön toimintaympäristöstä

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

ARA:n rahoittama Väestö 2040 -hanke valmistui loppuvuodesta 2024 ja tulokset esiteltiin seutuhallitukselle 18.12.2024. ARA:n rahoituksella hankkeessa työskenteli projektisuunnittelija 80 %:n työajalla. Hankkeessa ennakointiin tulevaisuuden mahdollisia väestörakenteita kaupunkiseudulle, kuvattiin keskeisiä asumiseen ja elämiseen vaikuttavia muutosilmiöitä sekä pohdittiin mahdollisia tulevaisuuden elämäntapoja eri väestöryhmissä.

Kevään aikana hankkeessa toteutettuun asukasvuorovaikutusvaiheeseen osallistui yli 2000 seudun asukasta kyselyn, pienryhmäkeskustelujen ja työpajojen kautta. Hanke valmistui marraskuussa ja sen keskeiset tulokset esiteltiin seutufoorumissa. Hankkeen tulosten esittelyä on jatkettu seudun työryhmissä ja tammikuusta 2025 alkaen osakokonaisuuksia käsitellään tarkemmin kuukausittain järjestettävissä ennakoinnin Teams-tilaisuuksissa.

Muita toimintaympäristön muutoksia on käsitelty keväällä käynnistetyissä kuukausittaisissa Teams-tilaisuuksissa. Webinaareja on pyritty

järjestämään kunkin kuukauden viimeisenä perjantaina. Webinaarien aiheet ovat käsitelleet vihreää siirtymää, asukkaiden tulevaisuuskyselyn tuloksia ja tulevaisuuden keskustoja.

Ennakointityössä on lisäksi tehty kesän ja syksyn aikana maakunnan yhteinen tulevaisuustarkastelu Pirkanmaan liiton, Tampereen kaupungin, Pirhan ja seutuyksikön toimesta. Tulevaisuustarkastelussa muodostettiin Pirkanmaan toimijoille yhteinen näkymä keskeisistä toimintaympäristön muutosilmiöistä ja laadittiin vaihtoehtoiset skenaariot niiden kehityksestä.

Työn keskiössä olivat maakunnan kestävän menestyksen ja hyvinvoinnin kannalta kriittiset muutosilmiöt ja niiden vaihtoehtoiset kehityskulut ja vaikutukset. Työn tarkastelujakso ulottuu vuoteen 2040. Tulevaisuustarkastelun tulokset luovat pohjaa sen toteuttavien organisaatioiden omille ohjelma- ja strategiaprosesseille. Työ raportoidaan kevään aikana seudun työryhmissä ja tulokset saatetaan myös alueen muiden toimijoiden hyödynnettäviksi.

3. Tietojohtamisen seudullisen verkoston käynnistäminen

Raportointi 31.12.2024, tavoite on toteutunut kokonaan

Seutuhallitus hyväksyi seudullisen tietoyhteistyöverkoston käynnistämisen, alkuvaiheen toimintamallin ja vuoden 2024 teemat kokouksessaan 6.3.2024. Seudullinen tietoyhteistyöverkosto on aloittanut toimintansa kahdella teemalla: väestöennusteet- ja suunnitteet sekä hyvinvointitieto. Molemmissa teemoissa on kartoitettu tilannekuvaa, koottu ja jaettu hyviä käytäntöjä sekä kuultu muiden kaupunkien ja seutujen esimerkkejä.

Väestöennusteteemassa on tehty yhteistyötä kaupunkiseudun Väestö 2040-hankkeen kanssa ja mm. koottu kuntien tapoja väestöennusteiden ja suunnitteiden tekotavoista. Hyvinvointitiedon osalta keskeisessä roolissa on ollut yhteistyö seudun Hyte-johtamisen verkoston kanssa sekä yhteistyö - indikaattoreiden laadinnassa. Molemmista teemoista kootaan vuoden aikana tilannekuvaraportti, joka kokoaa verkoston kokouksissa saadut opit ja tunnistetut yhteistyön paikat yhteen dokumenttiin.

2.1.4 Kansallinen MAL-verkosto

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä hallinnoi kansallista maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -verkostoa. Työn tavoitteena on tukea jäsenyhteisöjen monipuolista MAL-suunnittelua. Työllä tuetaan jäsenyhteisöjen strategista MAL-työn integraatiota, eheyttävää yhdyskuntarakenteen suunnittelua ja tietopohjaista MAL-yhteensovittamistyötä sekä kaupunkiseutusuunnittelun hyviä käytäntöjä. Vuonna 2024 mukana oli yhteensä 18 jäsenkaupunkia tai -seutua, YM, TEM, VM, LVM, Traficom ja Väylä, ARA, Kuntaliitto ja Aalto-yliopisto, Tampereen yliopisto ja SYKE.

Verkoston vuosittaista toimintaa raamittaa verkostostrategia, verkostosopimus sekä yhdessä jäsenistön kanssa hyväksytyt strategiset painopistealueet sekä viestintäsuunnitelma. Toimintaa ohjaa valtakunnallinen ohjausryhmä, joka koostuu valtion ja Kuntaliiton toimijoista sekä yhdeksästä kaupunkiseutuedustajasta. Ohjausryhmä kokoontuu 5–6 kertaa vuodessa. Vuonna 2024 ohjausryhmän puheenjohtajisto koostui Traficom ja Porin kaupungin edustajista.

Verkoston koordinaatio tukeutuu Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän panokseen ja seutuyhteistyön kokemuksiin. Valtakunnallisella MAL-verkoston rahoituksella seutuyksikössä työskentelee kaksi henkilöä, kehittämisspäälikkö Kati-Jasmin Kosonen ja suunnittelupäälikkö Eero Purontaus. Verkoston koordinaattorit osallistuvat valtakunnallisiin työryhmiin sekä Tampereen kaupunkiseudun asiantuntijatyöryhmien työskentelyyn.

MAL-verkoston asiasisällöt painottuivat 2024 seuraaviin pääteemoihin:

- Elinkeinojen kehittämisen ja MAL-suunnittelun yhteistyö (teemaverkostoyhteistyö)
- Asuin- ja elinympäristöjen laatu, kestävyys ja terveellisyys sekä ikäystävällinen asuin- ja elinympäristö (monimuotoiset asuin ympäristöt ja ikäystävälliset kaupunkiseudut hankkeet)
- Kestävän liikkumisen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyö, erityisesti vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfran kehittäminen kuntien ja seutujen yhteistyönä. Alkuvuonna päättyi kaupunkiseutujen SUMP-suunnittelun kehittämishanke, Kaupsu-SUMP.

MAL-verkosto järjesti vuonna 2024 kolme laajempaa seminaaria (kaksi keväällä ja vuosiseminaarin 27.11.2024) sekä lukuisia hanketyöpajoja ja webinaareja. Lisää verkoston toiminnasta voi lukea: <https://mal-verkosto.fi/>.

Toiminnan kehittämiskokonaisuudet

MAL-verkoston ohjausryhmä on hyväksynyt toiminnan 12/2024 kokouksessaan ja todennut, että tavoitteet ovat toteutuneet.

Elinvoimaiset kaupunkiseudut –teemaverkoston hankekokonaisuus

TEM:n rahoittama Elinvoimaiset kaupunkiseudut –teemaverkosto hankekokonaisuus päättyi 30.4.2024. Hankkeen tuloksista viestittiin jäsenyhteisöille ja sidosryhmille uutiskirjeessä, päätösseminaarin muodossa huhtikuussa sekä kirjoitettiin sisällöllinen loppuraportti Suomen Ympäristökeskuksen [julkaisusarjaan](#).

Asuin- ja elinympäristön laadun ja ikäystävällisyyden edistäminen

Asuin- ja elinympäristöjen monimuotoisuutta ja laatua edistettiin toteuttamalla *Monimuotoistuva ja laadukas asuinympäristö kaupunkiseuduilla –asuin- ja elinympäristön huomioiminen seudullisessa suunnittelussa –hanke*. Ympäristöministeriön rahoittama hanke käynnistyi huhtikuussa ja päättyi joulukuussa 2024. Hanketta ohjasi MAL-verkoston ohjausryhmä sekä hankkeelle muodostettu aktiivisesti keskusteleva ja asumisen asiantuntijoista koostuva valtakunnallinen projektiryhmä.

Kaupunkiseutujen ikäystävällisyyttä edistettiin vuonna 2024 ympäristöministeriön, ARA:n, Aalto-yliopiston, Suomen ympäristökeskuksen, MAL-verkoston ja WHO:n Ikäystävälliset kaupungit verkoston yhteistyökokonaisuudella vuosina 2024–2025. Hankekokonaisuudella lisätään ikäystävällisten asuin- ja elinympäristöjen tietopohjaa ja hyvien käytäntöjen leviämistä. Hankekokonaisuutta ohjaa ministeriöstä, ARAsta ja hanketoteuttajista koottu ohjausryhmä. MAL-verkoston osuus keskittyy *kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen ikäystävällisyyteen Ikäystävällisten kaupunkiseutujen kehittäminen* –hankkeen muodossa. Kaupunkiseutujen ikäystävällisyys -osuus toteutetaan yhdessä YM:n ja SYKE:n kanssa ja se jatkuu raportoinnin ja julkistusten osalta alkuvuoteen 2025. Hankkeessa on järjestetty laaja ja avoin webinaari keväällä 2024, Seutuanalyysi-työpaja syyskuussa sekä kaupunkiseutuhaastattelut kolmelle kaupunkiseudulle

syksyllä 2024 (Joensuun, Jyväskylän ja Porin kaupunkiseudut). Ikäyställiset kaupunkiseudut foorumi järjestetään helmikuussa 2025.

Kestävän liikkumisen ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön - suunnittelu

Osuudessa päätettiin Traficom, ympäristöministeriön, MAL-verkoston koordinaation ja seutujen yhteinen Kaupsu SUMP -hanke kaupunkiseututasoisen kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelman eli SUMP-suunnittelun kehittämiseksi. Työ raportoitiin alkuvuonna 2024 tuloswebinaarissa ja laatimalla loppuraportti sekä ohjeistus seudullisesta SUMP-suunnittelusta Traficom [julkaisusarjassa](#).

Varsinaisena vuoden 2024 yhteistyöhankeena oli *Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfran maankäytön kehittämisen hyvien käytäntöjen selvityshanke: VAIHTO*. Hanke käynnistyi helmikuussa ja kesti joulukuulle 2024. Hankkeessa toteutettiin vuoden mittaan 3 yhteistyötilaisuutta sekä laaja haastattelukierros. Hanke toteutettiin yhdessä valtion liikennehallinnon kanssa ja se tuki valtion tavoitetta EU:n AFIR asetuksen toteuttamiseksi ja kaupunkiseutujen omia tavoitteita tieliikenteen käyttövoimien vaihtoehtoisen jakeluinfran kehittämiseksi. Hanketta ohjasi valtakunnallinen ohjausryhmä, jossa oli seutuedustus.

2.2 Käyttötaloulososan toteutuminen*

	alkuperäinen talousarvio	talousarvio muutokset	2024 toteutuma	poikkeama
Seutuyksikkö				
Toimintatuotot	1 395 400,00	0,00	1 440 103,21	44 703,21
Toimintamenot	-1 395 400,00	0,00	-1 385 199,50	10 200,50
Toimintakate	0,00	0,00	54 903,71	54 903,71
MAL-verkosto				
Toimintatuotot	288 200,00	0,00	216 100,00	-72 100,00
Toimintamenot	-288 200,00	0,00	-215 542,87	72 657,13
Toimintakate	0,00	0,00	557,13	557,13
Kuntayhtymä				
Toimintatuotot	1 683 600,00	0,00	1 656 203,21	-27 396,79
Toimintamenot	-1 683 600,00	0,00	-1 600 742,37	82 857,63
Toimintakate	0,00	0,00	55 460,84	55 460,84
Rahoitustuotot			55,05	
Rahoitusmenot			-455,71	
Vuosikate			55 060,18	
Satunnaiset erät			0,00	
Tilikauden tulos			55 060,18	

*) Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymällä on kaksi tehtäväkokonaisuutta: seutuyksikkö ja kansallinen MAL-verkosto. Näiden nettobudjetoidun talousarvion toimintakate on yhtymäkokoukseen nähden sitova.

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen*

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2024

Toimintatuotot	TA 2024	toteuma	poikkeama
Myyntituotot	1 572 300,00	1 580 303,21	8 003,21
Tuet ja avustukset	111 300,00	75 900,00	-35 400,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00
	1 683 600,00	1 656 203,21	-27 396,79
Toimintakulut			0,00
Palkat ja palkkiot	-839 000,00	-859 544,68	-20 544,68
Henkilösivukulut	-158 400,00	-162 544,14	-4 144,14
Palvelujen ostot	-603 000,00	-448 138,27	154 861,73
Ain., tarv. ja tavar	-12 500,00	-6 866,47	5 633,53
Vuokrakulut	-67 700,00	-102 689,78	-34 989,78
Muut toimintakulut	-3 000,00	-20 959,03	-17 959,03
	-1 683 600,00	-1 600 742,37	82 857,63
Toimintakate	0,00	55 460,84	55 460,84
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot		55,05	
Korkokulut		0,00	
Muut rahoituskulut		-455,71	
Vuosikate	0,00	55 060,18	
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	
Satunnaiset erät		0,00	
Tilikauden + ylijäämä / - alijäämä	0,00	55 060,18	

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	alkuperäinen talousarvio	talousarvio muutokset	toteutuma	poikkeama
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	0,00	0,00	55 060,18	55 060,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,00	0,00	55 060,18	55 060,18
Rahoituksen rahavirta				
oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
muut maksuvalmiuden muutokset	0,00	0,00	-111 466,36	-111 466,36
vaikutus maksuvalmiuteen				-56 406,18

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 580 303,21		1 565 663,07	
Tuet ja avustukset	75 900,00		49 526,20	
Muut tulot	0,00	1 656 203,21	25 848,00	1 641 037,27
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-859 544,68		-857 423,68	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-146 961,89		-139 914,94	
Muut				
henkilösivukulut	-15 582,25	-1 022 088,82	-19 700,68	-1 017 039,30
Palvelujen ostot	-448 138,27		-539 946,08	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 866,47		-15 794,95	
Vuokrat	-102 689,78		-91 990,53	
Muut toimintakulut	-20 959,03	-1 600 742,37	-15 133,39	-1 679 904,25
Toimintakate		55 460,84		-38 866,98
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot		55,05		12,65
Korkokulut		0,00		0,00
Muut rahoituskulut		-455,71		-290,27
Vuosikate		55 060,18		-39 144,60
Poistot ja arvonalennukset		0,00		0,00
Satunnaiset erät				0,00
Tilikauden tulos		55 060,18		-39 144,60
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)		55 060,18		-39 144,60

3.2 Rahoituslaskelma

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	55 060,18	-39 144,60
Investointien rahavirta	0,00	0,00
Satunnaiset erät		
Toiminnan ja investointien rahavirta	55 060,18	-39 144,60
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-26 625,44	220 974,42
Korottomien velkojen muutos	-84 840,92	764,58
Rahavarojen muutos	-56 406,18	182 594,40
Rahavarat 31.12.	684 032,01	740 438,19
Rahavara 1.1.	740 438,19	557 843,79

3.3 Tase

Vastaavaa	2024	2023	Vastattavaa	2024	2023
Pysyvät vastaavat	21,00	21,00	Oma pääoma	640 309,76	585 249,58
Aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00	Peruspääoma	162 478,00	162 478,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	Ed. tilik. ylijäämä	422 771,58	461 916,18
Osakkeet ja osuudet	21,00	21,00	+ yli/ - alijäämä	55 060,18	-39 144,60
Vaihtuvat vastaavat	959 430,74	989 211,48	Vieras pääoma	319 141,98	403 982,90
Saamiset	959 430,74	989 211,48			
Pitkäaikaiset	11 649,92	11 649,92			
Muut saamiset	11 649,92	11 649,92			
Lyhytaikaiset	263 748,81	237 123,37	Lyhytaikainen	319 141,98	403 982,90
Myyntisaamiset	34 480,83	26 188,28	Saadut ennakot	45 800,00	118 700,00
Muut saamiset	33 044,15	52 335,09	Ostovelat	65 960,73	79 646,74
Siirtosaamiset	196 223,83	158 600,00	Muut velat	18 307,55	24 380,37
Rahat ja pankkisaamiset	684 032,01	740 438,19	Siirtovelat	189 073,70	181 255,79
Vastaavaa yht.	<u>959 451,74</u>	<u>989 232,48</u>	Vastattavaa yht.	<u>959 451,74</u>	<u>989 232,48</u>

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Merkitty taseeseen nimellisarvostaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvostaan.

Tulojen ja menojen jaksotus

Tuotot vuodelle 2024 on kirjattu suoriteperusteiden mukaisesti.

Menojäämiin on kirjattu vuoden 2024 suoriteperusteiden mukainen osuus.

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty muutoksia.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot	2024	2023
Seutuyksikkö		
Toimintatuotot	1 440 103,21	1 295 356,27
MAL-verkosto		
Toimintatuotot	216 100,00	345 681,00
Kuntayhtymä yhteensä		
Toimintatuotot	1 656 203,21	1 641 037,27

4.3 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Lyhytaikaiset siirtosaamiset	2024	2023
Tulojäämät	196 223,83	158 600,00

4.4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän peruspääoma

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	162 478,00	162 478,00
Peruspääoma 31.12.	162 478,00	162 478,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	422 771,58	461 916,18
Tilikauden yli/alijäämä	55 060,18	-39 144,60
Oma pääoma yhteensä	640 309,76	585 249,58

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken

	euroa	%
Kangasala	13 093,00	8,06 %
Lempäälä	8 867,00	5,46 %
Nokia	14 302,00	8,80 %
Pirkkala	7 280,00	4,48 %
Orivesi	4 465,00	2,75 %
Tampere	101 466,00	62,45 %
Vesilahti	1 838,00	1,13 %
Ylöjärvi	11 167,00	6,87 %
Yhteensä	162 478,00	100,00 %

	2024	2023
Erittely siirtoveloista		
Tuloennakot	45 800,00	118 700,00
Palkka ja henkilösivukulujen		
Lomapalkkajaksotukset	152 276,52	138 292,11
Muut palkkajaksotukset	20 167,40	20 377,80
Muut menojäämät	0,00	0,00

4.5 Vakuuksia ja vastuita koskevat liitetiedot

Vuokravakuus Pirkanmaan liitolle Kelloportinkatu 1 C:n tiloista 11 649,92 euroa.

Taseeseen sisältyvät vastuut

Vuokravastuut	2023	2023
Vuokravastuut yhteensä,		
vastuut voimassa 31.7.2026 saakka	74 371,51	86 590,15
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	46 971,48	39 648,00
Leasingvastuut yhteensä	28 086,43	18 540,00
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	13 812,50	6 550,00
Yhteensä	102 457,94	105 130,15

4.6 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
vakainainen	9	9
määräaikainen	2	3

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa.

Luottamushenkilön palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Kansallinen Kokoomus rp.	486,00	1 250,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.	1 540,00	1 364,00
Vasemmistoliitto rp.	528,00	572,00
Vihreä Liitto rp.	896,00	1 020,00
Suomen Keskusta rp.	484,00	484,00
<u>Perussuomalaiset rp.</u>	<u>657,00</u>	<u>437,00</u>
Perityt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 591,00	5 127,00

Tilintarkastusyhteisön palkkiot

	2024	2023
BDO Oy	2 340,00	6 720,00

4.7 Luettelot käytetyistä kirjanpitokirjoista

Toimintakertomus, tuloslaskelma, tase, liitetiedot ja tilintarkastuskertomus tulosteena ja atk-tiedostona.

Päiväkirja atk-tiedosto

Pääkirja atk-tiedosto

Apukirjat

Ostoreskontra atk-tiedosto

Myyntireskontra atk-tiedosto

Palkkakirjanpito atk-tiedosto

5 ALLEKIRJOITUKSET

Seutuhallituksen jäsenten ja seutujohtajan allekirjoitukset:

Tampere 26.3.2025

Kalervo Kummola
puheenjohtaja

Raimo Kouhia 1. varapuheenjohtaja

Toni Kolehmainen
2. varapuheenjohtaja

Jaakko Mustakallio

Aila DüNDAR-Järvinen

Anne Nyman

Kristiina Pispala

Ilkka Porttikivi

Aarne Raevaara

Sirpa Repo

Inna Rokosa

Jussi Viljanen

Pauliina Österberg

Päivi nurminen
seutujohtaja

6 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Tampereella __.4.2025

BDO-Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori, JHT, HT

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 34 pages before this page
Dokumentet inneholder 34 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 34 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 34 sider før denne side

Detta dokument innehåller 34 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 35 pages before this page
Dokumentet inneholder 35 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 35 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 35 sider før denne side

Detta dokument innehåller 35 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende